
2 Begroting 2012

Aan de orde is **de aanbidding van de begroting voor het jaar 2012**.

De voorzitter:

Ik geef het woord aan de minister van Financiën.

Minister De Jager:

Voorzitter. Terwijl ik hier de Miljoenennota 2012 aan de Kamer aanbied, trek ik om ons heen de financiële en economische tegenwind steeds meer aan. Dat zorgt voor veel onrust. Er dreigt wat, al weten we niet precies hoeveel er komt en wanneer. In elke bedreigende situatie geldt dat je pas achteraf kunt zeggen hoe ernstig het was. Achteraf weet je pas hoe zwaar de storm was en achteraf zie je pas wat de gevolgen voor je huis waren, maar het is duidelijk dat de dreiging groot is, dat er heel wat aan de hand is in de wereldeconomie en de eurozone. Het is ook duidelijk dat we ons schrap moeten zetten om overeind te blijven, want ook al kunnen we de kracht van de storm nu nog niet bepalen, we kunnen ons er wel zo goed mogelijk op voorbereiden.

Tegen die achtergrond is deze Miljoenennota opgesteld. Dit kabinet heeft vorig jaar al bij zijn start gezonde overheidsfinanciën tot hoofddoel gemaakt. Dat is een keuze voor evenwicht en houdbaarheid, een keuze voor de toekomst van onszelf en onze kinderen. Vergeleken met een jaar geleden is de onzekerheid over de economie sterk toegenomen. Nu blijkt eens te meer dat de keuze voor gezonde overheidsfinanciën heel verstandig is geweest, want daardoor hebben we een voorsprong op de aanwakkerende storm. We zijn immers al een jaar bezig om het huis weer te verstevigen. Juist met het oog op de onrust, de tegenwind en de economische onzekerheid, legt de Miljoenennota 2012 opnieuw de nadruk op gezonde overheidsfinanciën en op herstel van de financiële stabiliteit. Dat is de basis van het financieel-economische beleid. Het is een koersvast beleid dat beschermt, maar niet afschermt, dat krachtig is, maar ook flexibel, dat schokken weerstaat en de kansen pakt. Ik licht de hoofdlijnen graag toe.

Ik begin bij de grote opdracht die we in eigen land hebben: we moeten de overheidsfinanciën op orde brengen. De internationale schulden crisis onderstreept problemen die het gevolg zijn van grote tekorten en hoge schulden. De wereldwijde neergang van de afgelopen jaren heeft ook in Nederland diepe sporen getrokken. Het vergt een grote krachtsinspanning om de buffer van voor 2008 weer op te bouwen. Dat zal niet pijnloos gaan. Daarbij zet verhoging van de publieke uitgaven in de toekomst extra onder druk. Vooral de zorgkosten zullen flink toenemen.

Geholpen door de budgettaire discipline van dit kabinet is het begrotingstekort al wel geslonken. Volgens de huidige inschatting blijft het begrotingstekort al in 2012 net binnen de zo belangrijke Europese grens van 3%. Daarmee maakt Nederland zijn reputatie van financieel solide en betrouwbaar land waar, maar daarmee is het tekort nog niet weg. Onze schuld neemt nog steeds toe. Wij geven elke dag te veel uit: vorig jaar elke dag meer dan 80 mln., dit jaar elke dag 70 mln. en volgend jaar elke dag zo'n 50 mln. Dat is dus wel minder te veel, maar nog altijd veel te veel. Bovendien kan het door de economische on-

zekerheid meer inspanning kosten om de inkomsten en uitgaven in evenwicht te brengen. Dit kabinet kiest voor een vaste koers in onzekere tijden. Daarom is het pakket van 18 mld. aan besparingen onverminderd noodzakelijk, niet om het beste jongetje van de klas te zijn of om te besparen om het besparen, maar wel om de collectieve voorzieningen betaalbaar te houden en Nederland schokvast te maken.

Naast het werk aan evenwichtige overheidsfinanciën is een tweede grote opdracht voor dit kabinet het herstel van de financiële stabiliteit op Europees niveau. De acute problemen in de eurozone vragen om een tijdige en tegelijkertijd structurele aanpak. Er staat voor Nederland veel op het spel. Ons land verdient zijn geld voor het grootste deel over de grens. Wij hebben veel zakelijk belang bij de Europese interne markt, de euro en een stabiel eurogebied. Dat is een krachtig argument om mee te doen aan de maatregelen voor financiële stabiliteit in de eurozone.

Nederland werkt er dus aan mee om erger te voorkomen, maar de voorwaarde daarbij is dat we voor de langere termijn voorkomen dat één zwakke broeder andere landen meetrekt in zijn val. De problemen van nu zijn niet ontstaan doordat er geen regels waren opgesteld bij de introductie van de euro. De problemen van nu zijn ontstaan doordat de handhaving van de regels volstrekt niet kon worden afgedwongen. Daarom moeten we nu in actie komen. Daarom moeten we nu de regels aanscherpen, met afdoende sancties en een onafhankelijke scheidsrechter. Daarom moeten we nu het besmettingsgevaar uitbannen voor de toekomst, zodat ook notoire begrotingszondaars aangepakt kunnen worden.

Mevrouw de voorzitter. Dit kabinet houdt rekening met een opstekende storm. Je kunt nu nog niet zeggen hoe groot, hoe hard of hoe heftig het wordt, maar het is wel duidelijk dat 2012 voor veel mensen een zwaar jaar gaat worden. We moeten scherpe keuzes maken. Die zullen af en toe ook pijn doen. Ik ben daar niet blij mee. Ik ben er wel van overtuigd dat het nodig is. Nodig om ons huis zo stevig mogelijk te maken. Nodig om de storm zo goed mogelijk te weerstaan en vooral nodig om dichterbij de buurt te komen van een goede, evenwichtige en houdbare toekomst.

De voorzitter:

Ik dank de minister van Financiën voor het aanbieden van de begroting voor het jaar 2012. Wij hopen de begrotingen voor het eind van dit jaar te kunnen behandelen.